DAILY ارادہ

د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپانه

۶۴۰

سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ.ل

PROPERTY OF ACKU

همدا اوس امریکا په افغانستان کې!

امان الله ایمان ـ په افغانستان کې د امریکایي سرتېرو روانې ناروغیو ددوی پر ولسمشر هم اغیز کړی او اوباما افغانستان ته د نورو سرتیرو د لیږلو په پریکړه کې له روانې ستونزو سره مخ ښکاري. څو میاشتې کیږي چې کله په یوه بهانه کله پر دې چې تر هغه چې د تاکنو پایلې نه وي اعلان شوې، یا د اداري فساد په ضد شفافه ستراتیژي جوړه نه شي، خپله پریکړه نه اعلانوي. په اوس ورځو کې داسې خبرونه اوریدل کیږي چې یا به اوباما خپل امریکایي سرتیري له افغانستانه وباسي، یا دا چې ۴۰ زره نوره به هم راولیږي. په خپله د اوباما د ستراتیژۍ خبر هم له روانې ناروغۍ سره لاس دی. تیره ورځ خبر خپور شو چې په هرو پنځو هغو امریکایي سرتیرو کې چې یو څل یې د افغانستان مزه څکلې او په چکر راغلی دی **۳مخ**

لسم کال - درېیمه دوره، ۶۴۰ مه ګڼه، پر له پسې ګڼه ۱۷۰۸ د ۱۳۸۸ ل ـ د لړم ۲۵ مه - د دوشنبې ورځ، د ۱۴۳۰ هـ ق د ذوالقعده الحرام ۲۸ مه د ۲۰۰۹ د نومبر ۱۶ مه

افغان لانجه او د اسلامي کنفرانس چوپتیا!

یو شمېر کارپوهان د اسلامي کنفرانس تنظیم (OIC) د پخوا په پرتله د افغانستان په اړه غلی بولي، خو زیاتوي چې اوس هم د دغه تنظیم هلې ځلې د هېواد ستونزې هوارولای شي.

د اسلامي کنفرانس تنظیم، چې په ۱۹۲۹ زېږدیز کال کې جوړ شوی، افغانستان هم له هماغه کال راهیسې په کې غړیتوب لري.

په دغه کنفرانس کې چې په ټولیزه توګه شاوخوا ۵۷ اسلامي هېوادونه ګډون لري او ولسمشران یې هر درې کاله وروسته ناسته کوي، پر افغانستان د پخواني شوروي اتحاد له یرغله وروسته به یې په هره ناسته کې د افغانستان د امنیت او جنګونو په اړه خبرې کولې.

دغه راز د یاد شوي بنسټ غړیو هېوادونو د جهاد د کلونو پرمهال له افغانستان سره بې ساري مرستې وکړې، خو تر کورنیو جګړو وروسته د طالبانو د واکمنۍ او د ولسمشر کرزي د حکومت په تېرو اتو کلونو کې ددغه تنظیم وندې کمه لیدل کېږي. د پژواک خبري اژانس د رپوټ له مخې، ځینې سیاسي شنونکي اوس مهال د افغانستان چې د جهاد په دوران کې د دغه تنظیم مرستې دومره پیاوړې وې، چې د شوروي ځواکونو په ماته کې یې مهم رول درلود.

د نوموړي په باور، د همدې مرستو په مټ افغانانو پخواني شوروي اتحاد ته ماتې ورکړه، خو وروسته چې افغانان په کورنیو جګړو کې ښکېل شول، د اسلامي هېوادونو تر ډېره سوړ شو.

مژده وویل: «د اسلامي کنفرانس تنظیم اوس فکر کوي، چې زموږ هلې ځلې هېڅ کتګه نه لري، نو ځکه نه راوړاندې کېږي.»

هغه زیاته کړه، چې اوس مهال له افغانستان سره د (OIC) او د هغه د غړیو هېوادونو مرستې په سمبولیک ډول دي او که هغوی د ډېره له کومې **۳مخ**

نیمی از کمک های اختصاص یافته به افغانستان از این کشور خارج می شود

در پی اعلام پیروزی حامد کرزی در انتخابات ریاست جمهوری پرسش های زیادی مطرح شده است که مهمترین آن، نحوهٔ استفاده از کمک های بین المللی برای انکشاف افغانستان است. به گزارش شبکهٔ فرانس۲۴، از سال ۲۰۰۱، ده ها میلیارد دالر از کمک های اختصاص یافته به افغانستان از این کشور خارج شده یا به جیب برخی افراد استفاده جو رفته است.

نوریه از مدیران مکتبی در افغانستان ضمن بازدید از مکتب دخترانه اش می گوید، این ساختمان که برای فرزندان معلمان پیش بینی شده، شش سال پیش ساخته شده است. وی یادآور می شود، آب از گوشه های مختلف ساختمان چکک می کند؛ زیرا در ساخت این ساختمان دقت نشده است.

این ساختمان با پول سازمان یو. اس. ای. دی ساخته شده است. این سازمان تصمیم گرفت، ساختمان را تخریب کند و ساختمان جدیدی به جای آن بنا کند. در صحن این مکتب، یونیسف درحال اعمار ۱۶ صنف درسی دیگر است. **ص۳**

امریکا بیست فروند طیارهٔ ترانسپورتی به افغانستان می دهد

اردوی امریکا ۲۰ فروند طیارهٔ ترانسپورتی نظامی بازسازی شده در اختیار نیروی هوایی افغانستان قرار می دهد.

مقام های امریکایی و افغان روز گذشته با بیان این مطلب گفتند، این طیاره ها ظرف دو سال آینده در اختیار اردوی افغانستان قرار خواهد گرفت.

بدین سان، شمار طیاره های ترانسپورتی اردوی افغانستان دو برابر خواهد شد. جنرال عبدالوهاب وردک قوماندان نیروی هوایی افغانستان گفت، دو فروند طیارهٔ متوسط c-27a که ساخت ایتالیا هستند، تحویل داده شده است. جنرال استنلی مک کریستال قوماندان نظامیان امریکا و نظامیان خارجی تحت امر سازمان ناتو در افغانستان نیز، گفت بقیهٔ این طیاره ها دو ماشینه تا سال ۲۰۱۱ بازسازی و به نیروی هوایی افغانستان تحویل داده خواهد شد. **ص۳**

شپږ تنه وسله وال طالبان ووژل شول

د پکتیکا د والي ویاند د دغه ولایت په سروبي ولسوالي کې د یو لړ عملیاتو په ترڅ کې د شپږو وسلوالو طالبانو د وژلو خبر ورکړ.

د والي ویاند حمیدالله ژواک د لړم پر ۲۴مه، وویل، چې دغه عملیات د سروبي ولسوالي د رباط سیمې شمال لوري ته، پر یوه زړه کلا د افغان او نړۍ والو خواکونو لخوا ترسره شوي دي.

هغه زیاته کړه چې د عملیاتو په ترڅ کې شپږ وسلوال طالبان ووژل شول، د هغوی پټنځای له منخه یوړل شو او عامو وګړیو ته هېڅ مرګ ژوبله نه ده اوښتې. د والي د ویاند په وینا، د وژل شویو طالبانو جسدونه د ولسوالي مرکز ته لېږدول شوي، خو تراوسه نه ده څرګنده شوې، چې وژل شوي وسلوال کورنۍ دي که بهرنۍ.

ژواک وایي چې په دې عملیاتو کې له مخالفینو څخه دوه میله پیکا، ۳ میله کلاشینکوف، یو عراده ډاتسن موتر، ۹ حلقې ریموټ کنټرول ماینونه او ګڼ شمېر مهمات هم د ګډو خواکونو لاسته ورغلي دي.

ده زیاته کړه، چې په دې عملیاتو کې افغان او نړۍ والو خواکونو **۳مخ**

لاس انجلس ټایمز:اوباما له افغانستانه خپل سرتېري باسي

په داسې حال کې چې افغانستان ته د نورو امریکایي سرتېرو د استولو یا نه استولو په اړه د بارک اوباما د پریکړې اعلان ته ورځې کمې ګڼلې کېږي، یوه امریکایي ورځپاڼه لاس انجلس ټایمز وایي، سپینه مانۍ په دې هڅه کې ده، چې د یوه مهالوېش له مخې له افغانستانه خپل شته سرتېري هم وباسي.

د روهې خبرې سایټ د خبر له مخې، د دغې ورځپاڼې په خبره د افغانستان په اړه د اوباما د پریکړې د اعلان د ځنډېدو لامل هم همدا ټکی او د ورځپاڼې په اصطلاح له افغانستانه تېښتې ته لارموندل دي.

امریکایي چارواکو لاد دې ورځپاڼې د رپوټ په اړه کوم نظر نه دی ورکړی.

لاس انجلس ټایمز ورځپاڼې په داسې حال کې دا خبر خپور کړی، چې ولسمشر بارک اوباما به په دې وروستیو کې د افغانستان په اړه خپله ستراتېژي اعلان کړي، خو دا چې تر کومه بریده د ورځپاڼې وړاندوینه سمه وي،

کوریایانو د افغان ماموریت پر ضد لاریون وکړ

د جنوبي کوریا شاوخوا دوه سوه تنو سیول ته د ولسمشر بارک اوباما د سفر په درشل کې، افغانستان ته د کوریایي ځواکونو د لېږلو په اعتراض لاریون وکړ. جنوبي کوریا پر ۲۰۰۷ کال، وروسته تر دې چې ترشلو زیات کوریایي اتباع یرغمل شول، چې دوه یې برمته ګرو ووژل، له افغانستانه خپل عسکر وایستل. د جنوبي کوریا حکومت تېره میاشت اعلان وکړ، چې غواړي په افغانستان کې د جنوبي کوریا هغه ډله پراخه کړي، چې د دغه هېواد په بیا رغونه کې کار کوي او د هغې د ساتنې لپاره پولیس او پوځیان واستوي. د تاند وېبپاڼې د خبر له مخې، د امریکا ولسمشر بارک اوباما چې لاهم افغانستان نه د خواکونو په لېږلو غور کوي، ټاکل شوې ده چې د روانې اونۍ د چهارشنبې په ورځ د خپل اسیایي سفر په ترڅ کې سیول ته ورسېږي. د شنبې په ورځ په سیول کې لاریون کوونکیو افغانستان ته د کوریایي خواکونو د استولو پرضد شعارونه ورکول. دوی په افغانستان کې د کوریایي خواکونو د امنیت پر وړاندې اندېښنه څرګندوله او ویل یې چې موږ باید د امریکا له لوري د تروریزم ضد جګړې کې خان ښکېل نه کړو. لاریون کوونکیو چې افغانستان ته د خواکونو د لېږلو خلاف شعارونه یې په لاسونو کې وو، ویل چې دې هېواد ته د خپلوخواکونو د لېږلو له درکه اندېښنه لري. په لاریون کې چې پولیسو یې ځارنه کوله، د امنیتي خواکونو اوپولیسو ترمنځ کوم اخ وډب پېښ نه شو. د جنوبي کوریا په پارلمان کې د مخالف کارګر دیموکراتیک ګوند یوه استازي لي جونګ هي، چې په لاریون کې یې برخه اخیستې وه، شعار ورکاوه چې دوی نه غواړي، ځانونه د امریکا د تروریزم ضد جګړې په لومو کې ښکېل کړي.

د بشري حقونو درېیو نړۍ والو ادارو ویلي:

امریکا دې د افغان زندانیانو په اړه خپله تګلاره سمه کړي

په افغانستان کې باید د افغانستان قانون پلی شي

د بشري حقونو درېیو نړۍ والو ادارو د اوباما له اداري غوښتي، چې په افغانستان کې د زندانیانو په اړه خپله تګلاره سمه او له نړۍ والو قوانینو سره برابره کړي.

دغه ځرګندونې د بشري حقونو د درېیو نړۍ والو ادارو د ځار اداري، د بښنې نړۍ وال سازمان او د لومړیو بشري حقونو نړۍ والې اداري (فرستې) په هغه ګډه خبرپاڼه کې شوې، چې د لړم پر ۲۴مه، خپره شوې ده.

د بشري حقونو دغو نړۍ والو ادارو د امریکا متحدو ایالاتونو ته سپارښتنه کړې، چې په افغانستان کې دې د غیر منطقي زندانې کولو پروسې ته د پای ټکی کېږدي او د خپلو زندانونو چارې دې له نړۍ وال قانون سره برابرې کړي.

په یاده شوې خبرپاڼه کې دغو نړۍ والو سازمانونو په ډاګه کړې، چې د امریکا متحدو ایالاتو په دې وروستیو کې په افغانستان کې د زندانونو په اړه، په خپلو پالیسیو کې لږ بدلونونه راوستي دي. **۳مخ**

آیا ایجاد یک حکومت سالم ممکن است؟

۲

د لوی او بښونکي خدای ج په نامه

سرمقاله

آیا ایجاد یک حکومت سالم ممکن است؟

نگارنده: دکتوراندس م. نبی هیکل

بسیاری در کشور به تحقق خواست مردم و جامعهٔ جهانی برای ایجاد یک حکوست سالم به دیدهٔ شک و تردید می نگرند. در چنین حال، رییس جمهور آینده با فشار جامعهٔ جهانی، خواست مردم و نیاز زمان از یکسو و تعهدات ناشی از ایتلاف سیاسی خود رو به رو می باشد. در تشکیل حکومت سالم و در مبارزه با فساد، رییس جمهور با دشواری های دیگری نیز، رو به رو خواهد شد. به سه دشواری اساسی می توان انگشت گذاشت: منافع خارجی، منافع گروپی در عرصهٔ ملی و دستگاه فاسد اداری با طرز اندیشه و عمل نامناسب.

منافع خارجی بدون شک یکی از موانع در راه ریشه کن سازی فساد از حکومت است. برای صراحت موضوع باید گفت که فساد هرعملی را که غیرقانونی و غیراخلاقی باشد شامل می گردد. منافع خارجی در کشور ما، از سه راه به فساد و نهادینه شدن آن کمک کرده است. از راه تقسیم صلاحیت ها، از راه تقسیم ارزش ها و از راه مصالحه، مگر این حقیقت مسوولیت ایلیت های سیاسی افغان را از دوش آنها بر نمی دارد؛ زیرا هر فرد و هر نوع شخصیت، مسوولیت پاسخگویی از اعمال و نیات خود را دارد.

ایلیت سیاسی جامعهٔ جهانی برای تامین منافع و تحقق برنامه های موردنظر با ایلیت داخلی تشکیل ایتلاف کرده و به تقسیم صلاحیت ها میان منافع بین المللی و منافع حزبی و گروپی پرداخته است. حمایت منابع خارجی از افراد و دسته ها در افغانستان آشکار و بر همه هویداست. حمایت متذکره نه تنها سیاسی باقی ماند، بلکه با توزیع ارزش ها بر این منافع تقویت و به سایر عرصه ها گسترش داده شد. ارزش های توزیع شده که مقدم بر همه ثروت، اعتبار و صلاحیت را شامل می گردید، مواضع سیاسی و اقتصادی این افراد و دسته ها را تحکیم بخشید و سلطهٔ آنان را به صلاحیت های قانونی مبدل کرد. در سطوح محلی حضور جغرافیایی نیروهای خارجی سلاطین محلی را با این نیروها آشنا و به توسعهٔ ایتلاف انجام شده در مرکز کمک نمود. نیروهای مقیم در حوزه های جغرافیایی به دلایل امنیتی و استخباراتی به سلاطین محلی نیاز داشتند. مثال های توسعهٔ ایتلاف منافع بین المللی و منافع حزبی یا گروپی در افغانستان را در سایر عرصه ها نیز می توان ردیابی نمود. به گونهٔ مثال پارلمان کشور نیز ثمره های این ایتلاف را در درون خود می آزماید.

به این ترتیب، ایتلاف میان منافع بین المللی و منافع حزبی و گروپی داخلی موجب گردید، تا برای منافع شامل ایتلاف کار صورت گیرد و به منافع ملی توجه نشود. این ایتلاف آن گونه یی که آن را تجربهٔ هشت سال به نمایش گذاشت، ایتلاف منافع مسلکی نبوده، بلکه ایتلاف افراد و گروپ هایی بوده که در علوم اقتصادی با صفت "خودخواه یا " self-interested" یا به نام" homo economicus" شناخته می شوند. این همه عوامل مبارزه با فساد را ناممکن نمی سازد. شکی وجود ندارد که خواننده نگارنده را به نادیده گرفتن آنچه انجام شده متهم خواهد کرد. کارهایی به یقین انجام شده که بر بنیاد یک معیار زیانش از سودش بیشتر است و یا به نفع مردم نبوده است و بر بنیاد معیار دیگر، سودش از زیانش بیشتر می باشد. ساختارها و آزادی های دموکراتیک در قانون تضمین گردیده و به استثنای انتخابات پارلمانی، ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی سایر موارد تحقق نیافته است. درموارد تحقق یافته، تنها از تیمو می توان سخن گفت و بس. روابط این ساختارها با قوهٔ اجراییه و حدود صلاحیت آنها را مردم در سال های زنده گی این ساختار تجربه کرده اند. روح و فرهنگ شایستهٔ این ساختارها، در اسارت ایتلافی قرار دارد که در بالا از آن سخن گفته شد. آزادی ها ی فردی و تساوی سیاسی نیز، در همان اسارتی قرار دارد که روح و فرهنگ دموکراتیک قرار دارد.

بازار آزاد به عرصهٔ توزیع ارزش های مادی و رقابت میان منافع شامل ایتلاف مبدل گردیده، جایی که سهم بزرگ شکار به زورمندان اختصاص دارد. در عرصهٔ تعلیمات و تحصیلات عالی نه تنها افراد به ارقام تبدیل گردیده اند، بلکه کیفیت را قربانی کمیت کرده اند. در هردو عرصه، هم شاگرد و محصل، هم والدین و هم مربی از فقدان کیفیت می نالند. افتخار داشتن پوهنتون های بدون معلم و استاد، کتب و مواد درسی و سویهٔ علمی در همه ولایت ها، ۷۵ هزار محصل و میلیون ها شاگرد خاک پاشیدن به چشم ملت است. ایتلاف حاکم از تعلیمات علمی به حیث وسیلهٔ سیاسی استفاده کرده اند، تا کارکردهای خود را برای مردم جامعهٔ جهانی و مردم افغانستان مشروع و سودمند جلوه دهند. ژورنالیزم و فعالیت های ژورنالیستی رسانه ها آیینهٔ تمام نمایی اند که نشان می دهد، کشور در حال حاضر نه تنها از بی سوادی بالفعل، بلکه از بیسوادی بالقوه نیز رنج می برد. این سخن را نباید به معنای انکار سواد و دانش در کشور تلقی نمود.

هرگاه کرده ها یا دستاوردهای هشت سال گذشته را از نگاه سود و زیان محاسبه نماییم، در می یابیم که زیان آنها برای مردم به محک منافع ملی، به مراتب بیشتر از سود آنها می باشد؛ در حالی که سود آنها برای ایلیت حاکم، بیشتر از زیان آنها می باشد. از سوی دیگر، سود مادی ایلیت در برخی از کارها همانند اعمار سرک ها و مدیریت قراردادها وجود داشته است. آنانی که به امکان ایجاد یک حکومت سالم به دیدهٔ شک و تردید می نگرند، تحقق این خواست برحق را به دلایلی دشوار می دانند که در گام نخست، حکومت سالم می تواند، به حیث حکومت دلخواه یا ایدیال تعبیر گردد و یا حداقل بر تحقق مشخصات ضروری و بسندهٔ چنین حکومت، تاکید صورت گیرد. در هر دو صورت، حکومت سالم را باید تعریف نمود. در اینجا من نگارنده، حکومت سالم را عبارت از حکومتی می دانم که نه تنها فاسد نیست، بلکه می شود با خاطر آسوده آن را به حیث حکومت کارآ در چهارچوب دموکراسی قرارداد.

نه تنها صلاحیت ها، بلکه هر عمل چنین حکومت، مبنای قانونی دارد. بنا برآن، تامین حاکمیت یکسان قانون در همهٔ سطوح نه تنها وظیفهٔ چنین حکومت، بلکه مشخصهٔ آن نیز می باشد؛ یعنی قانون بر حکومت و بر جامعه حکومت می نماید، نه حکومت بر قانون و جامعه. آیا چنین کار را در بستر فرهنگ سیاسی، آرایش نیروها و سبک کار گروپی می توان توقع برد و چگونه می توان حاکمیت قانون را تامین کرد؟ در جامعهٔ افغانی باید از بالا شروع کنیم. شیوهٔ کار نزولی یا تاپ داون می تواند، از یکسو به علت قوت و گستردهٔ تاثیرات آن، مبین قاطعیت رهبری سیاسی باشد و از سوی دیگر، به ایجاد باور و اعتماد مردم کمک می نماید. اراده و نیت انجام چنین کار برای رییس جمهور به معنای آغاز از حوزهٔ خویشتن است. درجهٔ وفاداری رهبری سیاسی به تعهدات ملی یا گروپی ممکن است، به حیث محک ارزیابی در این راستا به کار برده شود. در حالی که اصطکاک ها میان این منافع می تواند، به ایجاد یا ادامهٔ بحران کمک نماید؛ آماده گی برای گذار از منافع گروپی به سود منافع ملی می تواند، به تأمین حاکمیت قانون کمک نماید.

حکومت کارآ دارای مشروعیت می باشد. به خواست مردم و به نارضایتی های مردم می رسد. نفوذپذیر، پاسخگو و مسوولیت پذیر می باشد. حکومت کارآ به صورت موثر و هدفمند عمل می نماید. کار موثرو هدفمند، برای حکومت کارآ، معیار سنجش و پاسخگویی را به دست می دهد.

دشواری کار نه تنها از ایتلاف منافع ناشی می گردد، بلکه این دشواری در شیوهٔ اندیشه و عمل و در سیستم کاری نیز وجود دارد. برخورد تعصب آمیز در برابر افکار و افراد، کاربرد شیوه های نابکار منجمنت و فعالیت بر اساس تعصب را نه تنها در دستگاه رهبری و ادارهٔ ملی، بلکه در اداره های سازمان ملل متحد و موسسات خارجی نیز، با صراحت می توان ملاحظه کرد. بیایید لحظه یی بیاندیشیم که کانال های رابط میان تاسیسات فاسد جامعهٔ جهانی و جامعهٔ سیاسی افغان کیها اند و از کجا ها می گذرند. افغان های بارابطه و با شبکه، به حیث حلقه های ارتباط میان این دو جامعه، فعالیت دارند.

حال در چنین اوضاع و احوال که افراد و گروپ های خود- نفع جو در یک ایتلاف بر مردم حاکمیت دارند و سیستم ایجاد شده و فرهنگ حاکم با فساد فعالیت می نماید، ریشه کن ساختن فساد از دستگاه رهبری و اداره ممکن است؟

سه دلیل قوی وجود دارد که بر اساس آن می توان خوشبینی خود را اساس گذاشت: جامعهٔ جهانی موفقیت ماموریت شان را به وجود یک حکومت کارآ، وابسته می داند و اکنون زیر فشارملت های مشمول این جامعه، کمک های جامعه را به ایجاد یک حکومت کارآ مشروط ساخته است.

دلیل دومی این است که خیر و نفع ایلیت سیاسی افغان در اصلاح اداره و سیستم سیاسی می باشد نه در ادامهٔ فساد. دلیل سوم فشار ناشی از نارضایتی مردم از فساد و فقدان امنیت است.

آقای رییس جمهور و متحدان داخلی وی با انتخاب بزرک و وظیفه دشوار رو به رو می باشند. گام های مقدماتی در مبارزه با فساد باید از انتخاب افراد شایسته و مسلکی، اعادهٔ حقوق مردم و تأمین حاکمیت یکسان قانون بگذرد. مگر چگونه ممکن است، چنین افراد را شناسایی کرد؟

جعبهٔ ابزار حکومتی در افغانستان هنوز از نگاه گوناگونی، کاربرد و چگونگی استفاده از آنها مورد مطالعه قرار نگرفته است؛ مگربا استفاده از علوم پالیسی می توان گفت که ابزار نسل دوم به بحث کنونی ما کمک می رساند و یاددهانی آن لازمی دانسته می شود. ابزار نسل دوم عبارت اند از:

۱) ابزار چند جانبه: عبارت ازآن ابزاری اند که بر تفاهم و ارادهٔ مشترک جوانب تاکید دارند. قرار یا توافق جوانب بر موفقیت یک مشی سیاسی می تواند، یک مثال آن باشد. (همچنان که قرار بر فساد، موجب فساد گردید)

۲) مامورکردن افراد به حیث وسیلهٔ تحقق پالیسی یا سیاست مورد نظر. تغییر حکومت ها و دسته های کاری آنها و تقرر یا جابجایی افراد در مقام ها را می توان مثال آورد. با ور بر این است که یک شخصیت حقوقی حامل مهارت های معین می باشد که می تواند، به تحقق رهبری در اداره کمک نماید.

۳) شبکه یی از روابط افراد. این وسیلهٔ سیاسی به نحوی در افغانستان تجربه گردیده که زنده گی واقعی خواستار جاگزینی این روابط می باشد.

۴) رهبری ازراه انگیزنده ها: این دسته از ابزار نیز به گونهٔ نامناسب به کار گرفته شده اند.

۵) رهبری از راه تنظیم رابطه میان مواد خام- محصول: این شیوه عبارت است از رهبری یا کنترول از دور.

۶) رهبری از راه گفتگو و مفاهمه: یکی از خطرناکتر ین ابزار سیاسی.

ایجاد یک حکومت سالم که می تواند، از شناسایی افراد شایسته و مسلکی ص۳

آیا داځل به په ربښتیا د بښونکیو معاشونه لوړ شي؟!

د طالبانو د واکمنۍ له پرنګېدو وروسته تر ننه پورې څو ځله د بښونکیو د معاشونو د لوړېدو خبره توده شوې، خو بېرته بیا ډېره ژر دا موضوع سړه شوې ده. دا افغانستان د پوهنې وزارت په تېرو اتو کلونو کې په دې ونه توانېد، چې حتا د بښونکیو معاشونه د هغوی د لومړنیو اړتیاوو د پوره کولو جوګه کړي. تر ننه پورې بښونکیو ته کله په یوه نامه، کله په بل نامه د معاشونو د زیاتېدو ژمنې ورکول کېږي، خو دا چې دا ژمنې ولې د عمل جامه نه اغوندي، په دې اړه هېڅوک څه نشي ویلای، ځکه پوهنې وزات له بښونکیو سره ډېرې ژمنې کړې، خو تر اوسه پورې یې په پوره توګه پر هېڅ یوه ژمنه وفا نه ده کړې. بلخوا اوس بښونکي هم د وزارت پر تودو ژمنو بې باوره شوي او نور ورته د هغوی ژمنې اوبو ته د خوب ویلو مانا لري، ځکه یو متل هم شته، چې وایي (ازمویل شوي، بیا نه ازمویل کېږي) په هر صورت دا دی دا ځل بیا پوهنې وزارت خپله هغه ژمنه تازه کړه، چې ویلي یې وو، د چنګابن د میاشتې پر دیارلسمه نېټه به د بښونیزو مهارتونو ملي پروسه پلې شي او په لومړي پړاو کې به د دوه ځلوبښتو زرو بښونکیو معاشونه لوړ شي، چې په دې کټګوري کې به د څوارلسم ټولګي فارغان، لیسانس، ماسټر او ډاکټر ګډون لري او په ورسته پړاوونو کې به د دوولسم فارغان هم د دې پروسې له لارې د رتبو له نوي معاش سیستم څخه برخمن شي. که څه هم دا ژمنه د روان کال په پیل کې هم شوې وه، د پوهنې وزارت چارواکیو ویلي وو، چې د روان کال د سرطان یا چنګابن پر د یارلسمه نېټه به د رتب معاشاتو سیستم په یوه ورځ پر دوه ځلوبښت زرو بښونکو تطبیق شي او پایلې به یې د لسو ورځو په لړ کې اعلان شي، خو د چارواکیو په وینا د دوی کړې ژمنه څکه ځنډنی شوه، چې یو شمېر بښونکیو غوښتنه کوله، چې د تر ازموینو وروسته دې دا پروسه پیل شي، چې ورپسې سمدلاسه د تاکنو وخت را ورسېد او د دوی د دې پروسې د ځنډ لامل شو. خو دا دی اوس هغه وخت را ورسېد، چې له بښونکیو څخه د هغوی د مهارتونو د معلومولو یوه ازموینه واخیستل شوه. دا ازموینه یا په بله وینا دا پروسه پرون د لړم پر (۲۵) نېټه پیل شوه او په ټول هېواد کې له زرګونو بښونکیو څخه ازموینه واخیستل شوه. بښونکیو هم له خپل مسلک سره سمه ازموینه ورکړه، خو ډېرې بښونکي بیا پر دې اند ښکمن دي، چې د دوی د ازموینې پایلې به څومره رښتې او له درغلیو پاکې وي. ځکه په ډېرې دولتي ادارو کې تر ډېره بریده اړیکي پالل کېږي، نه د چا سویه په پام کې نیول کېږي، نه پوهه او نه یې تجربه او بلخوا دا چې آیا تر ازموینې وروسته به دا پروسه عملي بڼه غوره کړي او که نه او که غوره یې کړي، نو په څومره وخت کې به په پوره توګه تطبیق شي؟ دا هغه پوښتنې دي، چې خوابول یې بیا هم په پوهنې وزارت پورې اړه لري. خو تر ټولو مهمه او اساسي پوښتنه دا مطرح کېږي، چې آیا دا ځل به په ربښتیا د بښونکیو معاشونه لوړ شي او که نه د تېر په څېر به وغولول شي؟ ځکه افغان بښونکي په دې تېرو څو کلونو کې دومره وغولول شول، دومره وخوروړول شول او دومره ناهیلي شول، چې اوس ورته ربښتیا ژمنه هم دروغ بنکاري او باور پرې نه کوي. په دې اړه باید د پوهنې وزارت چارواکي خپل دریځ او مسوولیت روښانه او په ډاګه کړي او دا ځل له بښونکیو سره داسې ژمنه وکړي، چې له امله یې وکولای شي، خپله ژمنه پوره کړي او د بښونکیو زړونه لاسته راوړي او که نه نو «ازار به درته وکړي، دا د پوهې پتنګان دي».

کرزی و هفت خوان مشکلات

حامد کرزی که با انصراف داکتر عبدالله و تصمیم کمیسیون انتخابات افغانستان به ریاست جمهوری کشور رسید، با مشکلات متعددی از جمله گسترش نفوذ طالبان و افزایش نیروهای خارجی مواجه است.

حامد کرزی در سال ۱۳۸۳ با شرایطی کاملاً متفاوت با شرایط امروزی، وارد قصر ریاست جمهوری افغانستان شد.

درآن زمان طالبان به عنوان یک نیروی شکست خوردهٔ منزوی، در پهنهٔ جغرافیای کشور جایی برای خود نداشتند و ستون فقرات نیروی جنگی آنها کاملاً درهم شکسته و تصور همگان بر این بود که طالبان و طالبانیزم به تاریخ پیوسته و دیگر امکان احیای مجدد نیروهای آنها در افغانستان وجود ندارد.

در آن سال، تمام ولایات افغانستان آرام بود و تنها در بعضی مناطق سرحدی افغانستان با پاکستان، گاهی زد و خوردهایی با بقایای طالبان و شبه نظامیان پاکستانی روی می‌داد که چندان با اهمیت و نگران کننده تلقی نمی شد.

اکنون حامد کرزی در دومین دور ریاست جمهوری خود در حالی وارد قصر ریاست جمهوری می‌شود که افغانستان در شرایط جنگی قرار دارد و ۱۰۰ هزار نیروی خارجی با ده ها هزار سرباز مسلح داخلی در حال نبرد با طالبانی هستند که دوباره سر برافراشته وعلاوه بر تسلط کامل بر چند منطقهٔ جنوب کشور، در همه جا حضور فزیکی دارند.

در سال ۱۳۸۳، در زمان آغاز دور نخست ریاست جمهوری حامد کرزی، امریکاییان فریاد می‌زدند که طالبان والقاعده را در افغانستان شکست داده اند و حتا "جورج بوش " به همین مناسبت جشن پیروزی در کاخ سفید برگزار کرد، ولی اکنون پنج سال پس از آن شور وشعف و پایکوبی ها، قوماندانان امریکایی و ناتو با صراحت اعتراف و اعلام خطر می کنند که اگر نیروها و تجهیزات بیشتری به افغانستان اعزام نشود، ناتو جنگ را به طالبان خواهد باخت. ص۳

آیا ایجاد یک حکومت...

آغاز شود، برای محدود ساختن حاشیهٔ اشتباه به حد اقل باید با تدابیری توأم گردد. درکشور ما، ابزار غیررسمی پالیسی در همدستی با ابزار رسمی پالیسی، فساد را چهار دست و پا کمک می نمایند و به همین دلیل، ابزار رسمی مانند ثبت دارایی، رعایت دستورالعمل های قانونی و فرمان ها نمی توانند. به تنهایی از فساد جلوگیری نمایند. اظهارات رییس ادارهٔ عالی نظارت بر فساد ... در یک مصاحبهٔ تلویزیونی در هفتهٔ گذشته که امیدواری ها را در مورد کارآیی ادارهٔ متذکره مورد سوال قرار می دهد، کاربرد این ابزار را نشان می دهد. چند مورد از اظهارات نامبرده حاکی است: " در فورمه ها امکان پنهان کردن دارایی قطعاً وجود ندارد..." یا از سهل انگاری و زرا سخن می گوید و می افزاید: " در آینده وزرا گفته نمی توانند، ما اصولاً نوشته ایم و باید تعقیب نمایند..." و از این قبیل سخنان. ساده گی تفکر و اندیشه در اظهارات نامبرده را به همان ساده گی می توان ملاحظه کرد. بدین منوال نمی شود با فساد مبارزه کرد. در این شکی وجود ندارد که موجودیت کمیسیون مبنای قانونی داشته باشد، مگر اساس مشروعیت آن مورد سوال جدی قرار دارد؛ زیرا قانونیت به تنهایی مشروعیت به بار نمی آورد. مسألهٔ بعدی مسوولیت پاسخگویی کمیسیون است. ثبت دارایی وزراء و سایر مقام ها در برابر واقعیت های آشکاری که به گونهٔ مثال همچو بلندمنزل ها و یا چون آفتاب در برابر چشمان مردم قرار دارد، چه سود عملی دارد؟ کمیسیون باید به مردم، موجودیت و استقلال خود را ثابت نماید. هر مقام مسوول (وزیر و روسای کمیسیون ها نیز) باید:

۱) لایحهٔ وظایف خود را تالیف کرده بتوانند و یا حداقل با دید انتقادی بتوانند، ارزیابی نمایند:

۲) از کاستی ها و خلاهای کاری در ادارهٔ متذکره آگاه باشد؛

۳) با قانون اداره و رهبری یا حداقل نورم های اساسی اداره و رهبری آشنا باشد و

۴) دارای یک دید یا پلان باشد، برای رفع کاستی ها و بهبود کارها.

هرچند مقام وزارت پست سیاسی می باشد، سیاسی بودن پست به معنای این نیست که وزیر می تواند، بی کفایت باشد یا ماورای نورم و قانون قرار دارد. رهبری وزارتخانه ها و اداره ها باید به افراد شایسته و تحصیل کرده یی که رسالت و ماموریت خود را می داند(mission) و دارای بصیرت است (vision)، پس از ارزیابی گذشتهٔ وی، سپرده شود.

حکومت باید ممثل منافع ملی، مجری برنامه های ملی و مجمع بهترین رهبران ملی باشد.

به یک سخن، نیت و ارادهٔ مبارزه با فساد باید با تعهد و ظرفیت آن در هر فرد مسوول وجود داشته باشد. رییس جمهور، متحدان غربی و متحدان داخلی وی باید در این مبارزه از ایتلاف منافع گروپی و حزبی به ایتلاف منافع ملی گذار نمایند. تنها در صورت موجودیت اراده و تعهد و استفادهٔ عاری از تعصب از منابع لازم مانند ظرفیت ها و امکانات ملی می توان یک حکومت سالم را به وجود آورد.

تهدیدهای احتمالی دیگری نیز، در برابر مبارزه با فساد وجود دارد. این امکان وجود دارد که گذشته در عبا و قبای جدید تکرارگردد و قدرت میان متحدان سابق و مخالفان کنونی یا متحدان و مخالفان نظام در شکل جدید آن دوباره تقسیم گردد. وقتی در شرایط کنونی، حلقهٔ جدیدی از صف مخالفان وارد سیستم می گردد، آرایش نیروها برهم می خورد و نیاز مصالحه به خاطر صلح برنده گی می یابد و درجهٔ شکننده گی وضعیت داخلی بالا می رود.

نیروهای سیاسی، روشنفکران و ساختارهای روشنفکری می توانند، نقش لازم را در این زمان هم از نقطهٔ نظر مشارکت در تصمیم گیری سیاسی و هم از نظر اکتویزم اعتراضی ایفا نمایند.

کرزی و هفت خوان...

در شرایط کنونی، قوماندانان ناتو پیروزی زودرس را در افغانستان غیرممکن دانسته و با احتیاط می گویند، پیروزی در این جنگ به چندین سال وقت و نیروی بیشتر همراه با استراتیژی کاراتر نیاز دارد.

از سوی دیگر، در سال ۱۳۸۳، افغان ها تا این حد از نیروهای خارجی متنفر نبودند و امیدوار بودند که این نیروها برای تامین و حفظ امنیت و از بین بردن بقایای طالبان و القاعده به این کشور آمده اند و می توانند، این ماموریت را به خوبی انجام دهند.

هیچ کس در آن سال، نیروهای خارجی را در جنگ با طالبان، نیروی ضعیف و ناتوان تصور نمی کرد.

اما حالا دیدگاه ها کاملاً تفاوت دارد و کرزی این بار در شرایطی به حمایت نیروهای خارجی دلگرم وخوش بین است که افغان ها از عملکردهای سال های گذشتهٔ آنان نفرت دارند. افغان ها امروز بر این باور اند که شکست طالبان و القاعده، کار امریکاییان و ناتو نیست؛ این ماموریت را خود افغان ها باید انجام دهند و حتا اکثر کشورهای اروپایی عضو ناتو نیز این گونه فکر می کنند.

در سال ۱۳۸۳ زمانی که کرزی برای تصدی پست ریاست جمهوری سوگند وفاداری یاد می کرد، از حمایت های گستردهٔ مردمی، روشنفکران، احزاب سیاسی و طبقات مختلف جامعه برخوردار بود و همه فکر می کردند، او بهترین گزینه برای دولت است و می تواند، سمبول وحدت ملی مردم افغانستان باشد.

جامعهٔ جهانی نیز در آن سال، سخاوتمندانه و بدون شرط و شروط خاص و به دور از هر گونه تردید و دو دلی، از کرزی حمایت کرد، اما آیا اکنون نیز همین گونه است؟ مسلماً پاسخ این سوال منفی است.

درست است که در انتخابات آمیخته با تقلب، وی بیشترین آراء را به دست آورد، ولی این بدان معنا نیست که اکثریت جامعهٔ افغانستان به او اعتماد داشته باشند.

اکثر افغان ها بر این باور اند که کرزی در شرایط قحط الرجالی افغانستان، بهترین گزینه است، ولی به تجربه ثابت شده که وی برای دولت سازی و انکشاف افغانستان و شکستن بن بست ها، ظرفیت و توانایی لازم را ندارد.

جامعهٔ جهانی نیز این بار با شک و تردید به توانایی‌های کرزی در امر مبارزه با فساد و بیرون رفت از دایرهٔ خشونت و ناامنی می نگرد. از سوی دیگر، در سال ۱۳۸۳ تقاضای‌های ملت از رییس جمهور تا این حد وسیع و گسترده نبود. در آن موقع افغان ها پدیده‌یی به نام "دولت فاسد " را تجربه نکرده بودند، ولی اکنون انتظار دارند، رییس جمهور در طول پنج سال حاکمیت خود با فساد و مفسدین بزرگ و شبکه های مافیایی قاطعانه مبارزه کند و فساد اداری را ریشه کن کند.

کابینهٔ سالم و کارآمد براساس اصل شایسته سالاری تشکیل داده و کار را به اهل آن بسپارد.

مردم توقع دارند، دولتی که برای حکومت کردن در پنج سال آینده تشکیل می شود، دولت فاسد و ناکارآمد نباشد و اجازه ندهد، دارایی های بیت المال و کمک های جامعهٔ بین المللی که به نام ملت و کشور افغانستان به کشور سرازیر می شود، مانند سال های گذشته حیف و میل شود. اکنون توقعات مردم از دولت و رییس جمهور آینده در مقایسه با توقعات آنها از رییس جمهور در سال ۱۳۸۳، بسیار بیشتر است و اصولاً این دو با هم غیرقابل مقایسه هستند. مردم افغانستان دولت مسوول می‌خواهند و از رییس جمهوری حمایت می کنند که عزل و نصب های وی قانونمند و جدا از انگیزه های قومی وقبیلوی یا خانواده گی باشد.

افغان لانجه او د اسلامي...

یو خل بیا میدان ته راودانګي، کېدای شي ستونزه حل شي. مڑده وویل شوه، «که ملګري ملتونه او (OIC) په ګډه سره د افغان حکومت او طالبانو ترمنځ، منځګړتوب وکړي، دواړه خواوې مذاکراتو ته راوبولي، د اوسنیو بهرنیو ځواکونو وتلو ته لاره هواره کړي او پرځای یې د اسلامي هېوادونو پوځ راشي، نو د ستونزې حل شونی دی.» خو سیاسي کارپوه او د افغانستان د سیمه ییزو مطالعاتو د مرکز مشر، عبدالغفور لېوال بیا وایي چې (OIC) او د هغه غړي هېوادونه اوس په افغانستان کې خپلې ګټې نه وینې. هغه همدارازوویل، چې اسلامي هېوادونه اوس نه غواړي، چې پر ګاونډیو هېوادونو فشار راوړي او هغوی په افغانستان کې له لاسوهنې منع کړي. خو لېوال وایي، چې (OIC) اوس هم کولای شي د افغانستان ستونزو ته د پای ټکی کېږدي. هغه زیاته کړه: «نن له بده مرغه د اسلامي وروروليو شعارونه د سیاسي ګټو قرباني شوي، که اسلامي هېوادونه په ریښتیا سره هم له خپل نفوذ څخه کار واخلي، افغانستان کې سوله راتلای شي.»

د لېوال په باور، اسلامي هېوادونه کولای شي، چې پر افغان حکومت او طالبانو فشار راوړي، چې خبرو ته کښېني او په سوله ییزه توګه سره جوړ شي.

اعتراف به واقعیت جنگ ...

کشورشان در افغانستان نظر مساعدی ندارند.

بریتانیا برای شناسایی طالبان، مشخصات‌فردی را آزمایش‌خواهد کرد ساکنان مناطق جنگی در جنوب افغانستان ممکن است، مجبور شوند، در آزمایش هایی مانند انگشت نگاری، عکسبرداری از شبیکهٔ چشم یا حتا آزمایش های دی. ان. ای شرکت کنند، تا اعضای طالبان نتوانند، به داخل روستاها نفوذ کنند. قوماندانان اردوی بریتانیا پس از بررسی روش های مقابله با طالبان از جنگ بوئر گرفته تا جنگ عراق، در حال تدوین طرح هایی برای ایجاد " مکان های بسته " هستند که بر اساس آن، با استفاده بررسی های مربوط به هویت افراد ، دشمن را می توان شناسایی کرد. جنرال جیمز کووان قوماندان جدید نیروهای بریتانیایی در افغانستان هفتهٔ گذشته در مصاحبه یی دربارهٔ تغییر روش عملکرد نیروهای بریتانیایی در ولایت هلمند گفت " ما برای مقابله با طالبان قصد نداریم، دشمن را شکست دهیم . ما برای جلب حمایت مردم در افغانستان حضور داریم؛ زیرا دشمن همواره می تواند، خود را تجدید سازمان کند. ما باید امنیتی را که مردم به دنبال آن هستند، برقرار کنیم." وی افزود: " قبلا کار انگشت نگاری از افراد در ولایت هلمند آغاز شده است و آنچه ما سعی داریم، به مردم نشان دهیم این است که این اقدام ها به نفع آنهاست و نباید در این باره نگران باشند."کووان افزود " این روش به مردم افغانستان اطمینان خواهد داد که متوجه خواهیم شد، چه افرادی بی گناه و چه افرادی گناهکار هستند." تلاش برای ایجاد مکان های بسته همچنین شامل ایجاد پوسته های تلاشی برای کنترول دسترسی به مکان های امن می باشد.

شپږ تنه وسله وال طالبان...

ته زیان نه دی اوښتی د پژواک خبري آژانس د رپوټ له مخې، د سروبي ولسوالۍ د یادي شوې سیمې یو اوسېدونکی ۲۵ کلن بسم الله وایي، چې د یکشنبې په شپه یې په سیمه کې سخته جګړه شوې، خو د مرګ ژوبلې په اړه یې معلومات نه درلودل. خو طالب ویاند ذبیح الله مجاهدوویل، چې دوی په سروبي ولسوالۍ کې د ناټو ځواکونو پنځه اکمالاتي موټر تښتولي وو. هغه زیاته کړه، چې ناټو ځواکونو د دغو موټرو د ترلاسه کولو په موخه عملیات او بمبار وکړ، خو طالبانو ته مرګ ژوبله نه ده اوښتې. نومورې د دغو اکمالاتي موټرو په اړه نور معلومات ورنه ټرل.

ئیمی از کمک های اختصاص...

در مجموع سه سازمان خارجی به اسمار این مکتب کمک کرده اند. عدم هماهنگی میان این نهادها، یکی از پیامدهای فساد در اداره های افغانستان است.

ضیا ردیار رییس بخش ریرساخت های وزارت معارف می گوید، اکثر کمک کننده گان در گذشته، خود شان مستقیما طرح ها را تصویب کرده و کارفرمایان را خودشان انتخاب کرده اند. متأسفانه بعضی از مکاتبی که اعمار شده است، استندرد نیستند.

از سال ۲۰۰۱، جامعهٔ بین المللی دستکم ۳۰ میلیارد دالر برای انکشاف افغانستان اختصاص داده است. پول ها به دولت افغانستان و سازمان های بشردوستانهٔ غیرانتفاعی و نیز شرکت های خصوصی داده می شود. این شرکت ها در تجارت و انکشاف تخصص دارند.

عبدالحی رؤوف پژوهشگر در سازمان دیده بان شفافیت مالی در افغانستان می گوید، این شرکت ها میلیون ها دالر در قراردادهای شان دریافت می کنند. از آنجا که این شرکت ها با شرایط موجود در افغانستان آشنایی ندارند، اقدام به قرارداد می کنند و هر باری که قراردادی صورت می گیرد، بخشی از بوا. مستقیما به جیب کارفرما می رود و این موجب کاهش کارآمدی کمک ها در افغانستان می شود.

این سازمان عقیده دارد، بیش از نیمی از پول هایی که به افغانستان اختصاص داده می شود، باردیگر به سوی کشورهای کمک کننده باز می گردد. این درحالی است که جامعهٔ بین المللی در مورد اختصاص مستقیم پول به دولت افغانستان بدبین است؛ زیرا این کشور در بین ده کشور فاسد جهان، قرار دارد.

امریکا بیست فروند طیارهٔ...

به گزارش خبرگزاری رویترز، مک کریستال که در مراسمی نظامی در کابل افغانستان صحبت می کرد افزود: "با تحویل این طیاره ها پیلوتان شجاع و با تجربهٔ نیروی هوایی افغانستان خواهند توانست، بسیاری از ماموریت های هوایی را به انجام برسانند که در حال حاضر توسط نیروهای خارجی برای دفاع از افغانستان صورت می گیرد."

همدا اوس امریکا په...

هرو مرو په روانې ستونزه یو پکې لړلی دی. د دغه نظر سنجۍ په تاییدویلی شو چې په دا اوس ورځو کې ځینې داسې پیښې هم ترسره شوې چې امریکایي سرتیری دې توپک راواخلي او نور خپل ملګري دي ووژني. ډیر ځله په خپله دوی په خپلو ملګرو بمبار هم کړی دی.

زما په یاد دي کله چې د طالبانو په خروارونو وژنه د هیواد په شمال کې ددوی د ماتې پر مهال د امریکایي بې ۵۲ډوله الوتکو له خوا روانه وه، نو کله چې مزار سقوط وکړ، بوش وویل چې: «پرې ورځئ، مور بریالي یو او پسې تعقیب یې کړئ، غاروتو ته یې پسې ورننوزئ.» طالبان ساقط شول خو ددوی د غلطو ستراتیژیو په پایله کې بیرته د واک ګدی ته د رسیدو په حال کې دي. لومړی تر هرڅه وړاندې د یو هیواد تاریخ د ځان لپاره اییزه کول تر بل هرڅه نبه د قضاوت منبع کیدای شي، دوی د افغانستان په اړه له دغه فورمول نه کار وانه خست. بس ځان ورته بیخي د نړۍ هیرو ښکاریده او پر افغانستان یې راودانګل. جالبه داده چې طالبان ورځ تر بلې زور اخلي او ځواکمنیږي، مګر د نمایش لپاره د انګلیس د ملکې لورانی او زامن په ډیر شوق دا خبره نکراروي: «له طالبانو سره په هلمند کې د مخامخ جګړې سخت تېري دي!؟» وړاندې کلونه په پکه کې دا کار وشو چې عراق او افغانستان ته د ملکې لمسیان په پټه راغلي وو څو د جګړې په لومړیو لیکو کې جګړه وکړي. که دوی مهربانې وکړي او د هغه امریکایي سرتیرو د زړه حال وپوښتي چې خپل عقل او روان یې په دې فکرونو کې چې څه وخت به د طالبانو په بم کې خاورې کیږي، بیا به دوی ته ددې خپل لیونې شوق فیصدي معلومه شي چې له طالبانو سره د جګړې په اور به یې اوبه تویې شي که تیل؟؟ پخوا به د غربي عسکرو له خولې په مطبوعاتو کې ډیر اوریدل کیدل چې له طالبانو سره د مخامخ جګړې اوریې سخت په لمبو راغلی، ښایي هغه به تر ډیره نمایش و خو حقیقت اوس په خپله خپل ځان بربنډوي چې نږدې تولو یې په روانې نارو غې. اخته شوي دي. که دا جګړه همداسې دوام وکړي، طالب قوي شي او امریکایي تلفات ورځ تر بلې له شمیره ووزي، نو کال دا وخت بویه چې دا شمیره به په هرو پنځو کسانو کې بشپړ پنځو کسانو ته ورلوړه شي. اوبامایې اوس په دې پریکړه کې وي چې ځانته یوه د اوړو پوزه جوړه کړي او په اب کې له دې هیواد پښې سپکې کړي، او ښایي همدغه علت وي چې په دې څو ورځو کې داخرونه اورو: «له افغانستان سره د امریکا مرستې تل نه دي» یا: که افغان دولت د اداري فساد کلکه مخه ونه نیسي، نړیواله ټولنه به په مرستو کې بیاغور وکړي» او دیته ورته، جالبه دا چې له طالبانو سره جګړه اوسي بیخي د بنیادم او پیري د جګړې بڼه غوره کړي، بس امریکاییانو ته تلفات اړوي خو مسوول یې په رڼه میدان ددوی له سترګو ځان پټ کړي، او له دې وروسته دې هم خدای دوی ورته خیر پیښوي، دا افغانستان دی، ډیر په ورو باید ګامونه پکې واخیستل شي. په افغانستان کې د امریکایي سرتیرو اوسني خورین حالت د غربي مقاماتو په خبرې کنفرانسونو هم حتی اغیز پربستلی دی، اوس هسې غاړې نه کوي لکه د طالبانو د ماتې پر مهال به چې کولن پاول، رمسفیلډ، بوش او ډیک چینې د خبریالانو پر وړاندې کولې چې مورږه به د دوی غاروتو ته پسې ورشو او د ملاعمر او اسامه سرونه یې په سپینه مانې کې د خپل میز پر سرونو غوښتل، هغه سرونه اوس هم ژوندي ګرځي خو ددوی د سرونو تر مخ د ډیرو امریکایي عسکرو جسدونه د افغانستان د تورو خاورو خوراک شول!

امریکا دې د افغان زندانیانو په...

د سرچینې د معلوماتو له مخې، په دغو بدلونونو کې بندیانو ته د خپل بند یه اړه معلومات ورکول، له ځارونکیو سره د لیدنې او له هغوی څخه د پوښتنو کولو حقونه هم ورکړل شوي دي. په خبرپاڼه کې دا هم ویل شوي: «دا معلومه خبره ده، چې افغانان د امریکا د زندانونو فعالیتونو ته ډېر په دقت سره ګوري، امریکا باید د زندانیانو د ستونزو د هواري لپاره جدي اقدامات وکړي او د افغاني او نړۍ وال قانون دایرې ته دې یې راولي.» سرچینې زیاته کړې: «د د زندانونو په اړه په تګلاره کې اصلاحات راوستل او د قانون له دایرې سره یې برابرول، د یوه باثباته افغانستان لپاره ډېر اړین دي.»

د پژواک خبري اژانس د یوه ریوټ له مخې، بادو شویو نړۍ والو ادارو دغه راز له افغان او امریکایي حکومتونو غوښتي، چې په دې اړه جدي اقدامات وکړي او د بندیانو ستونزې دې د افغان او نړۍ وال قانون په رڼا کې هواري کړي. په یاده شوې خبرپاڼه کې ویل شوي، چې د امریکا یو سیمه ییز قانون، چې د نظامي ځواک د کارولو اجازه یې هم ورکړې، په افغان خاوره کې د بندیانو په اړه کارول کېږي.

د ښپنې د نړۍ وال سازمان د اسیا د څانګې مشر ډایرکټر سام ظریفي ویلي: «افغان او امریکایي حکومت باید د زندانیانو د ستونزو د اوږدمهاله هواري لپاره اقدامات وکړي او د بندیانو د حقونو احترام دې وکړي.»

نومورې زیاته کړې، چې د زندانیانو ده سیمې دې په محکمو کې وځېړل شي او که جرم پرې ثابت نه شي، باید ژر تر ژره خوشې شي.

د افغانستان د مدافع وکیلانو د ټولنې مشر روح الله قاري زاده د یادو شویو نړۍ والو سازمانونو غوښتنه پر ځای بولي.

هغه وویل چې له افغاني بندیانوڅخه په امریکایي زندانونو کې نظامي کسان پلټنې کوي، په داسې حال کې چې دغه کار باید پوهو ملکي کسانو او د مدافع وکیلانو په مرسته وشي.

هغه وویل چې په افغانستان کې باید د افغانستان قانون پلی شي.

د نومورې په وینا، امریکایي ځواکونو ویلي. چې بندیان له خپلو حقوقو دفاع کولی شي، خو زیاتوي چې زندانیان له حقوقو خبر نه دي، دفاع څنګه ترې وکړي.

مواد مخدر مادر تمام فسادهاست

میرصادقی

تولید مواد مخدر در افغانستان، یکی از اساسی ترین و پیچیده ترین مشکلاتی است که تا حال نه اراده در از میان بردن آن وجود داشته و نه بدیلی برای این سود که بیشتر از تمام صادرات افغانستان به دامن مردم پول می ریزد، پیدا کرده اند و حال که ۲۳ سال از زرع این ماده در افغانستان می گذرد و نسلی با کشت و سود ناشی از آن خو گرفته است، ریشه کن کردن آن کار آسان و ساده یی نیست. مخصوصا که کوچکترین اراده یی از سوی امریکا، بریتانیا، ناتو و سازمان ملل در نابودی این ماده دیده نمی شود. اینکه گراف تولید آن در بعضی سال ها بلند می رود و در بعضی سال ها پایین می آید، کوچکترین رابطه یی به فعالیت های دولت و یا خارجی ها در محدود و معدوم کردن این زرع نبوده، این مافیای قدرتمند مواد مخدر است که با درنظرداشت پایین و بلند رفتن قیمت جهانی آن سطح تولید را تعیین می کند. علاوه به اینکه اراده یی در نابودی تریاک و هیرویین در افغانستان به نظر نمی رسد، امروز در کل جهان، حدود ۵۰ میلیون تن معتاد به تریاک و هیرویین اند که اگر قبل از قطع تولید مواد مخدر در افغانستان که ۹۲ درصد تولید مواد مخدر را به دوش می کشد، این همه معتاد تداوی نشوند، این قطع تولید و ترانزیت، جنایتی خواهد بود که به مرگ این همه معتاد خواهد انجامید. امسال که بسیاری با خوشحالی از کاهش مواد مخدر در افغانستان یاد می کنند، اما بازهم از کل مصرف جهانی مواد مخدر که ۵۰۰۰ تن می باشد، ۱۹۰۰ تن بیشتر تولید شده است که چون در سه، چهار سال گذشته تریاک اضافه تولید داشته و حال اگر دو الی سه سال حتا یک بوتهٔ کوکنار در افغانستان سبز نشود، باز هم گدام های مافیا چنان مملو از تریاک و هیرویین است که کوچکترین کمبودی احساس نخواهد شد. بسیاری این پرسش را مطرح می سازند که وقتی تولید تریاک در افغانستان صورت گرفت، چرا و چگونه به این آسانی این تریاک به اروپا، امریکا و روسیه می رسد؟ آیا نیروهای امنیتی این کشورها در انتقال این ماده نقش ندارند و آیا دستان قدرتمند استخبارات این کشورها در عقب این قاچاق قرار ندارد؟ پنج درصد مواد مخدر تولید شده در افغانستان به ایالات متحدهٔ امریکا می رسد. سالانه ۸۰ تن هیرویین به اروپا، ۲۰ تن به امریکای شمالی و ۷۰ تن به روسیه وارد می گردد و در روسیه، روزانه ۸۰ تن معتاد تلف می گردد و حدود شش میلیون تن در این کشور معتاد به مواد مخدر می باشند.

آخرین ارزیابی ها نشان می دهد که سود مواد مخدر تا نه میلیارد دالر می رسد و این بیشتر از مجموع کمک هایی است که تمام دنیا سالانه به افغانستان می کنند. اما برخی از تحلیلگران بیطرف به این باور اند که عاید مواد مخدر در افغانستان، سالانه تا ۴۰۰ میلیارد دالر می رسد و مدعی اند که یکی از دلایل آمدن نیروهای امریکایی و بریتانیایی به افغانستان، استفاده از این سود می باشد و مخصوصا بریتانیایی ها به این خاطر در ولایت تریاک خیز هلمند جابجا شده اند. چون با این جابجایی در تولید مواد مخدر کاهش نه، بلکه افزایش به وجود آمده است و این تاثیر معکوس، را مردم با دقت زیر نظر گرفته و به این نتایج رسیده اند. تولید تریاک امسال که به ۶۹۰۰ تن رسید و هر کیلوگرام آن امسال به روی زمین ۷۰ دالر قیمت داشت، لذا دهقانان و زمینداران افغانستان امسال ۴۹۰ میلیون دالر از تریاک سود به دست آوردند که فقط در ۱۲۳ هزار هکتار زمین زرع شده بود، این در حالی است که تمام زمین های باقیماندهٔ افغانستان که گندم کشت شده و چیزی بالاتر از ۵ میلیون تن حاصل داشته با وسعت زمین و پولی که از حاصل مواد مخدر به دست آمده است، قابل مقایسه نیست. علاوه به این، همه زارعینی که در کشت و تولید مواد مخدر نقش داشته، بیش از دوصد هزار تن در پاک کاری مزارع تریاک و در نیش زدن و حاصل برداری آن سهیم اند. در انتقال پرچون و پخش آن در افغانستان ۲۰۰ هزار تن دیگر مصروف می باشند. شش و نیم درصد عاید آن در داخل افغانستان به قاچاقچیان داخلی تعلق می گیرد و این شش و نیم درصد رقم بسیار بزرگی است و به این خاطر است که جیب اکثر جنگسالاران، قوماندانان طالب، برخی از نیروهای امنیتی، عده یی از حکام بالایی در دولت و برخی از خارجی های حاضر در افغانستان بوی مواد مخدر می دهند. در بسیاری از بخش های تولیدی، بلندمنزل ها، هوتل ها، بخش های خدماتی و تجارت از این پول سرمایه گذاری شده است و این پول با این اقتصاد چنان عجین گشته که کسی به آسانی یارای جدا کردن آن را ندارد. از این پول برخی از مصارف جنگ کنونی کشیده می شود، مقام های بالایی خریداری می شوند و در صورتی که در برابر آن مقاومت صورت بگیرد چون قاضی که سال گذشته به قتل رسید از میان برداشته می شود. این قاچاقچیان در غرب، شرق و شمال افغانستان فعال هستند. ۴۰ درصد این مواد مخدر از طریق پاکستان، ۳۰ درصد از طریق ایران و ۳۰ درصد از شمال افغانستان به خارج صادر می گردد و تمام این صادرات به وسیلهٔ یک نفر صورت نمی گیرد و نه یک نفر توان چنین کاری را دارد. نیروهای خارجی حاضر در افغانستان به دقت این را می دانند که چه کسانی در این کار دست اول را دارند و بیشترین پول را به جیب می زنند. این همه پول که در خون این دولت و نظام شناور شده و از هرکنج و کنار بوی آن به مشام می رسد، عامل اصلی تمام فسادها و مادر بدبختی ها در افغانستان است و کسی باور ندارد که بخشی از نیروهای خارجی در افغانستان به آن آلوده و آغشته نباشند و چون در این چند سال، بی تفاوتی مفرطی در برابر آن را همه دیده اند، پس چگونه باور کنند که حداقل این نیروها مخالف چنین کشت و محصولی در افغانستان هستند؛ بنابراین، بازهم این سوال مطرح می گردد که آیا بدون ریشه کن کردن مواد مخدر امکان مهار نمودن فساد وجود دارد و آیا کرزی قادر است، در شش ماه آینده زرع این ماده را نابود سازد و موازی با آن فساد اداری را که در اشکال گوناگونی وجود دارد، از میان بردارد؟

اعتراف به واقعیت جنگ در افغانستان

منبع: اشپیگل آنلاین

یک هفته نامهٔ آلمانی در گزارشی با اشاره به سخنان وزیر دفاع این کشور مبنی بر وجود "شرایط جنگی" در افغانستان نوشت که وی نخستین سیاستمدار آلمانی است که واقعیت جنگ در افغانستان را پذیرفت.

به نوشتهٔ اشپیگل، مدت زمان زیادی طول کشید، تا "کارل تئودور تسوگوتنبرگ" اقدام موثری از زمان تصدی سمت وزارت دفاع انجام دهد، اما اذعان به این موضوع که نظامیان آلمانی در افغانستان در شرایط "جنگی" به سر می برند و در خواست برای افزایش تعداد سربازان مستقر در این کشور از اقداماتی است که به شناخته شدن وی در بین نظامیان منجر شده است.

بر اساس این گزارش، گوتنبرگ ۳۷ ساله جوانترین وزیر دفاع آلمان در تاریخ این کشور است که به عنوان مردمی ترین سیاستمدار این کشور، اقدام به پذیرش واقعیت جنگ دربارهٔ وضعیت موجود در افغانستان کرده است.

گوتنبرگ به جای اینکه ماموریت آلمان در افغانستان را مخفی کند، سعی در نشان دادن چهرهٔ واقعی آلمان در این جنگ کرده است و از زمان فعالیت به عنوان وزیر دفاع همکاری در قالب نیروهای ایساف را که همواره به عنوان سرپوشی برای فعالیت سربازان آلمانی به کار برده می شد را تغییر داد و نشان داد که یک جنگ همیشه جنگ است حتا اگر اسمای دیگری برای آن انتخاب شود.

وزیر دفاع آلمان در نخستین مصاحبهٔ خود پس از فعالیت در این سمت، به صراحت از وضعیت موجود با عنوان شرایط جنگی نام برد و گفت زمانی که سربازان با خطر کشته یا زخمی شدن مواجه اند، وضعیت موجود را با عنوان "شرایط جنگی" توصیف خواهند کرد.

"اوا ش کرش "رییس انجمن نیروهای هوایی آلمان نیز ضمن استقبال از صراحت لهجهٔ گوتنبرگ، گفت: وی اصل ماجرا را درک کرده است و ما بسیار خوشحالیم که وزیر، کلمهٔ مناسب و اصلی را برای توضیح (شرایط نظامیان در افغانستان) به کار می برد. این در حالی است که "فرانتس یوزف یونگ" وزیر دفاع پیشین آلمان همواره از حضور نظامیان با عنوان ماموریتی برای "تثبیت شرایط" نام می‌برد.

این هفته نامهٔ آلمانی در بخش دیگری از این گزارش با اشاره به تصمیم گوتنبرگ برای افزایش تعداد عساکر نوشت که آلمان پس از امریکا و بریتانیا بیشترین تعداد نظامیان را در افغانستان دارد و این کشورها در قالب اعضای پیمان ناتو خواستار همکاری آلمان در مناطق شمالی بوده‌اند، اما گوتنبرگ در حالی خواستار افزایش تعداد سربازان در افغانستان است که این موضوع با مخالفت های شدیدی در داخل آلمان مواجه شده است.

همه احزاب به جزء حزب چپ با ماموریت نظامیان آلمانی در افغانستان موافق اند، با این حال دو سوم از مردم آلمان نسبت به ماموریت ۸ سالهٔ ص۳

ارادہ ورځپاڼه یوازې د سرلیکنې تنګه کوي، نورې لیکنې د لیکوال خپل نظر دی، ورځپاڼه یې مسولیت پر غاړه نه اخلي.

حق الاشتراک :
قیمت یک شماره: (۵) فغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشراتی افغان
روزنامهٔ ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول : خادم احمد
موبایل :- ۰۷۰۰ ۵۹ ۶۲ ۰۵
Khadem.kabul@yahoo.com
معاون : استاد مرتضی فرحتیار
موبایل :- ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴
Farhatyarm@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیري
موبایل :- ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶
گزارشگر: امان الله "ایمان" ۰۷۷۸۸۷۷۷۳۵
دیزاین : نبي "پیاوړی"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
erada.daily@yahoo.com
آدرس : دهمزنگ، عقب سینمای بریکوت، سرک اول کارته چهار.
ایمیل: erada.daily@yahoo.com

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire: Haji sayed Daud
Editor in chief: Khadem Ahmad
Editor: Farhat yar
Pashto Editor: Mujib Rahman Amiri
Designer: Nabi "Paiwarry"
Address: Behind Baree kout-cinema, first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com